Vlaams Parlement

***SCHRIFTELIJKE VRAAG***

nr. 71
van **JOS DE MEYER**
datum: 16 januari 2019

---

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

---

*Kadastraal inkomen (KI) - Grondslag voor heffing lokale belastingen*

Verschillende lokale besturen hebben gedurende de laatste jaren het reglement van hun lokale leegstandsheffing omgegooid. Daaraan gingen een aantal jaren van juridisch heen-en-weer-getrek aan vooraf.

Startpunt daarbij is de oude versie van artikel 464, 1°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB) 1992. Dat artikel verbood immers lokale besturen om opcentiemen te heffen "op de personenbelasting, op de vennootschapsbelasting, op de rechtspersonenbelasting en op de belasting van niet-inwoners of van gelijkaardige belastingen op de grondslag of op het bedrag van die belastingen, uitgezonderd evenwel wat de onroerende voorheffing betreft".

In rechtspraak bestond er twijfel hoe deze uitzondering inzake de 'onroerende voorheffing' precies moest worden begrepen: impliceerde dit dat het kadastraal inkomen (KI) dus ook kon worden gebruikt als grondslag voor gelijk welke lokale belasting?

Een arrest van de Raad van State van 18 maart 2003 en een cassatiearrest van 10 oktober 2008 stellen dat dit niet mogelijk is: de uitzonderingsbepaling inzake onroerende voorheffing houdt enkel een machtiging in om opcentiemen op de onroerende voorheffing te heffen, maar niet om rechtstreeks gemeente- of provinciebelastingen te heffen op het KI zelf. Zo is het ook beschreven in de omzendbrief die de Vlaamse overheid over dit onderwerp opmaakte.

Een nieuwe wet in 2014 (Wet tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, inzake de vestiging van aanvullende belastingen op gewestbelastingen) laat expliciet lokale autoriteiten toe aanvullende belastingen te heffen op eigenlijke gewestbelastingen die gebaseerd zijn op het federale KI.

Interessant is dat, toen deze wet tot stand kwam, er ook een amendement aan werd toegevoegd (artikel 6 van de Wet) dat Waalse gemeenten wel een lokale belasting laat heffen rechtstreeks gebaseerd op het federale KI, meer bepaald de zogenoemde 'taxe industrielle compensatoire'. In Wallonië kan het dus wel. Het amendement wou in geen geval zorgen voor nieuwe lokale belastingen ten nadele van de bedrijven. Hierdoor is er uitdrukkelijk voorzien dat nieuwe gemeentelijke belastingen gebaseerd op het KI niet onder het toepassingsgebied van het amendement vallen, maar dus de oude 'taxe industrielle compensatoire' wel.

Ondertussen heft de Vlaamse overheid zelf wel nog verschillende belastingen gebaseerd op het KI, zoals de leegstandsheffing voor bedrijfsruimten.

1. De Vlaamse overheid heft dus zelf nog belastingen op basis van het KI, maar stelt in een omzendbrief dat Vlaamse lokale besturen dit niet rechtstreeks kunnen (wel via een aanvullende belasting).

   Is dat niet contradictorisch? Welke argumenten kunnen dergelijk onderscheid rechtvaardigen?

2. Het KI ligt om de bekende redenen onder vuur.

   Hoe staat de minister tegenover de bestaande Vlaamse belastingen op basis van het KI? Is zij van plan om, in navolging van de hervorming van de registratierechten, ook de nog bestaande KI-gebaseerde belastingen te hervormen?

**LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

---

**ANTWOORD**
op vraag nr. 71 van 16 januari 2019
van **JOS DE MEYER**

---

1. De vraag over de belastingheffing door de lokale besturen behoort in belangrijke mate tot de bevoegdheid van mijn collega bevoegd voor binnenlands bestuur. Maar de bevoegdheid om de lokale fiscale autonomie te beperken berust nog steeds bij de federale overheid.[1] Dat betekent dat als mijn collega bevoegd voor binnenlands bestuur een omzendbrief over die lokale fiscaliteit uitbrengt die bevoegdheidsverdeling uiteraard moet worden nageleefd. Dat blijkt overigens ook expliciet uit de omzendbrief waarnaar de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijst.

   Het artikel 464, 1° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna 'WIB92') verbiedt de lokale besturen om belastingen te heffen op materies die onderworpen zijn aan de inkomstenbelasting: de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting niet-inwoners. De gemeenten mogen daarop geen opcentiemen heffen, noch gelijkaardige belastingen op de grondslag of op het bedrag van die belastingen. Het WIB92 voorziet hierop 2 uitzonderingen, met name de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting.

   Door de jurisprudentie bestond echter heel wat onduidelijkheid over de invulling hiervan. Zo oordeelde de Raad van State dat de lokale besturen het kadastraal inkomen niet als berekeningsgrondslag kunnen gebruiken voor een eigen belasting.[2] Evenmin mogen lokale besturen onrechtstreeks belastingen op het kadastraal inkomen heffen.[3]

   De Wet van 19 april 2014 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, inzake de vestiging van aanvullende belastingen op gewestbelastingen, heeft, zoals de volksvertegenwoordiger aanhaalt, aan de onduidelijkheid geremedieerd.

   De omzendbrief BB 2011/01 waarnaar de volksvertegenwoordiger verwijst, werd opgesteld op 10 juni 2011 en dus ruim voor de voormelde wet.

   Mijn collega, bevoegd voor Binnenlands Bestuur, zal ten gepaste tijde een aangepast ontwerp van omzendbrief voorleggen, een actualisatie dringt zich immers op.

2. Het kadastraal inkomen (KI) ligt, zoals de volksvertegenwoordiger aangeeft, als fiscale heffingsgrondslag voor de Vlaamse fiscaliteit, terecht onder vuur.

   Mijn voorganger Vlaams minister van Financiën heeft een eerste belangrijke stap gezet. Ik verwijs naar het decreet van 18 mei 2018 tot hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting. Eén van de belangrijkste realisaties daarbij is de schrapping van het klein beschrijf, een fiscaal voordeel dat gerelateerd was aan het bedrag van het kadastraal inkomen. Het vroegere voordeel van het klein beschrijf en van de zogenaamde abattementen is nu vervangen door een nieuw verlaagd tarief voor de aankoop van een gezinswoning.

---

[1] Behoudens de toepassing van "impliciete bevoegdheden", onder strikte voorwaarden en het bestuurlijk toezicht
[2] Zie RVS 18 maart 2003 (nr. 117.154); Cass. 10 oktober 2008 (F.06.0096.N)
[3] Zie Cass. 24 mei 2012 (F.11.0057.N).

Het kadastraal inkomen is nu geen bepalend criterium meer om daarop aanspraak te kunnen maken.

Een belangrijke belasting (ook voor de lokale besturen) die gebaseerd is op het kadastraal inkomen is nog de onroerende voorheffing. We bekijken dus allereerst of we de onroerende voorheffing op een geactualiseerde of alternatieve berekeningsgrondslag kunnen baseren. Het onderzoek hierover wordt momenteel uitgevoerd in het kader van het Retax II-onderzoeksproject. Ik verwijs hiervoor onder meer naar de Beleidsbrief Financiën en Begroting 2018-2019. We moeten de resultaten van dit onderzoek afwachten alvorens een weloverwogen keuze kan worden gemaakt over een gewijzigde of alternatieve grondslag. Dit geldt ook voor de andere belastingen die het kadastraal inkomen als berekeningsgrondslag hebben. Dit zal ongetwijfeld een voorname uitdaging worden voor de volgende Vlaamse Regering.

Daarbij dient uiteraard ook de impact van die wijziging voor de lokale besturen in rekening te worden gebracht. Het leeuwendeel van de ontvangsten uit de onroerende voorheffing komt immers toe aan de gemeenten en de provincies.